

KAYİS

Kamu Yönetiminin Yapısal ve İşlevsel Sorunları Dersi Tanıtmağı

Prof. Dr. Birgöl Ayman GÜLER; Yrd. Doç. Dr. Koray KARASU

2010-2011 Birinci Dönem

Bu metin, AÜ SBF YBAD lisans üstü programlarında 1996-1997 akademik yılından bu yana yürütölen Kamu Yönetiminin Yapısal ve İşlevsel Sorunları (kısa adı KAYİS) dersinin yükömlölüklerini, konu başlıklarını, okuma listesini içeren ders tanıtmağıdır. bguler@politics.ankara.edu.tr; karasu@politics.ankara.edu.tr, (0312) 595 12 85/14 31

KAMU YÖNETİMİNİN YAPISAL ve İŞLEVSEL SORUNLARI

Dersin Konumu: Kısaca KAYİS olarak anılan ders, Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans ve doktora programlarında birinci dönem içinde üç saat kredilidir. Ders ilk olarak 1996-1997 akademik yılında açılmış, 2006-2007 akademik yılında yeniden yapılandırılmıştır. Ders, o tarihten bu yana bu metinde yazılı olan çerçevede sürdürülmektedir.

Dersin Amacı: Amaçlanan, farklı lisans öğretiminden gelen öğrencilerin, lisansüstü öğrenim için, Türk kamu yönetiminin kuruluşuna ilişkin konularda gerekli temel bilgileri edinmelerini sağlamaktır. Bu nedenle dersin, öğrenim sürecinin ilk döneminde alınması daha yararlıdır.

Dersin Konusu: Ders, Türk kamu yönetiminin kuruluş özelliklerine odaklıdır. Konu başlıkları haftalık akış sırasıyla aşağıdaki gibi tasarlanmıştır:

1. Tanışma ve çalışma düzeni bilgilendirmesi
2. Cumhurbaşkanlığı
3. Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu
4. Bakanlık Sistemi
5. Üstkurullar
6. Mülki Yönetim Sistemi
7. Yerel Yönetimler
8. Kalkınma Ajansları
9. MGK ve Askeri Yönetim
10. YÖK ve Akademik Yönetim
11. HSYK ve Adli Yönetim
12. Meslek Odaları
13. Vakıflar ve Dernekler
14. Genel değerlendirme

Dersin Yöntemi: Ders sunma-tartışma-uygulama ağırlıklı yürütülmektedir. Her öğrenci, önceden dağıtılan kaynaklar temelinde hazırlanmakta, konular sınıf tartışmasıyla işlenmektedir.

Değerlendirme: Dönem sonu değerlendirmesi %10 devam, %30 dönem içi hazırlık ve sunum, % 70 dönem sonu yazılı ve sözlü iki aşamalı sınav puanı temelinde yapılmaktadır.

Konu başlıkları ve okuma listesi aşağıdadır.

KAYIS : OKUMA LİSTESİ

1. Tanışma ve Çalışma Düzeni Bilgilendirmesi

TODAİE, *Devlet Teşkilatı Rehberi*, Çıkarılabilir sayfalı yayın, Ankara: (İçindekiler İncelemesi)

GÜLER, Birgül Ayman, *Türkiye'nin Yönetimi –Yapı*, İmge Yayını, 2. Baskı, Ankara 2010.

2. Cumhurbaşkanlığı

- 2879 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilatı Kanunu, RG: 19.8.1983
- 2443 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanun, RG: 3.4.1981

AKIN, Rıdvan, *Gazi'den Günümüze Cumhurbaşkanlığı 1923-2007*, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2009

ÇULCU, Murat, *Ulusal Egemenlik Karşısında Saltanat - Hilafet – Başkanlık*, KASTAŞ Yayınları 2005

GÖZLER, Kemal, *Cumhurbaşkanı – Hükümet Çatışması*, Ekin Yayınları, Bursa 2000.

KAMALAK, İhsan (der.), *Başkanlık Sistemi ve Türkiye*, Kalkedon Yayını, İstanbul 2007.

3. Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu

- 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında KHK Değiştiren Kanun, RG: 19.10.1984

AKBULUT, Örsan, "Siyasal İktidarı Kullanmanın Aracı Olarak Başbakan," *Amme İdaresi Dergisi* 36/1, 2003, s. 49-82.

BALTA, T. Bekir, *Türkiye'de Yürütme Kudreti*, AÜ SBF Yayını, Ankara 1960.

KARASU, Koray, "Bakanlar Kurulu'nun Örgütlenmesi: Bakanlar Kurulu Sekreterliği", *Kurthan Fişek İçin Yönetim Üzerine*, KAYAUM Ankara 2010, s. 227-258. (internette tam metin vardır.)

KARASU, Koray, [Kamu Örgütlenmesi Boyutuyla Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı](#), "AÜ SBF GETA Tartışma Metinleri, (Özel Sayı 2) Kamu Yönetimi Reformu İncelemeleri: Mülkiye'den Perspektifler (Ankara: No. 60, Kasım 2003), s. 55-66. (internette tam metin vardır.)

SENCER, Muzaffer, "Cumhuriyet Hükümetleri," *Amme İdaresi Dergisi* 18/4, 1985, s. 13-25.

4. Bakanlık Sistemi

- 3046 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun.
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında KHK.
- Hizmet bakanlıklarının kuruluş yasaları

AYANOĞLU, Taner, "İdare Hukuku Çerçevesinde 'Devlet Bakanlığı' Uygulaması" *Amme İdaresi Dergisi* 38/4, 2005, s. 59-84.

GAZEL, Ahmet Ali, "İkinci Meşrutiyet Döneminde İttihatçıların İktidarı Ele Geçirme Teşebbüsü: Siyasi Müsteşarlık Meselesi", *EKEV Akademi*, Erzurum Kültür ve Eğitim Vakfı, 2/2 Mayıs 2000, s. 175-179.

KARAER, Tacettin, "Cumhuriyet Türkiyesinde Bakanlıkların Kuruluş ve Örgütlenmesine İlişkin Gelişimin Yasal Süreci," *Türk İdare Dergisi* 59/37, 1987, s. 37-58.

KARAER, Tacettin, "Türk Kamu Yönetiminde Devlet Bakanlığı Sorunu," *Amme İdaresi Dergisi* 23/2, 1990, s. 47-74.

SOYSAL, Mümtaz, "Koordinasyon Bakanlığı", *Forum* 104, s. 9-11.

5. Üstkurullar

- BAĞIMSIZ İDARİ OTORİTELERİN KURULUŞ VE GÖREV ESASLARI HAKKINDA KANUN TASARISI TASLAĞI, http://www.alomaliye.com/bagimsiz_idari_otoriteler.htm.

BAYRAMOĞLU, Sonay, *Yönetişim Zihniyeti*, İletişim Yayınları, İstanbul 2005, s.279–382.

DURAN, Lütfi, "Türkiye’de Bağımsız İdari Otoriteler", *Amme İdaresi Dergisi*, 30/1, (Mart 1997), s.3–10.

GÜLER, Birgül Ayman, "Yönetimde Özerklik Sorunu: Duyunu Umumiye-i Osmanlı Meclisi İdaresi Örneği", *Memleket: Siyaset ve Yönetim*, Mayıs 2006, S.1.

SEZEN, Seriyeye, *Türk Kamu Yönetiminde Kurullar*, TODAİE, Ankara, 2003, s.111–194.

TAN, Turgut, "Bağımsız İdari Otoriteler veya Düzenleyici Kurullar", *Amme İdaresi Dergisi*, 35/2, (Haziran 2002).

6. Mülki Yönetim Sistemi

- 5442 Sayılı (10.6.1949) *İl İdaresi Kanunu*
- 1700 Sayılı (9.6.1930) *Dahiliye Memurları Kanunu*
- 3152 Sayılı (14.2.1985) *İçişleri Bakanlığı Teşkilatı ve Görevleri Hakkında Kanun*

DURAN, Lütfi, "Türk Kaymakamı", *Amme İdaresi Dergisi*, 6/2, 1973, s. 3-14.

EMRE, Cahit, "Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetim İlkeleri Çerçevesinde 'Yetki Genişliği'ne Genel Bir Bakış," *Yönetim Bilimi Yazıları* İmaj Yayınevi, Ankara 2003, s. 107-112.

EMRE, Cahit, ed. *İyi Yönetim Arayışında Türkiye’de Mülki İdarenin Geleceği*, Türk İdari Araştırmalar Vakfı, Ankara 2002.

FİŞEK, Kurthan ed., *Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Türkiye’de Mülki İdare Amirliği Sistem ve Sorunlar* TİD Yayını, Ankara 1976.

KESKİN, Nuray Ertürk, *Türkiye’de Devletin Toprak Üzerinde Örgütlenmesi*, Tan Kitabevi, Ankara 2009.

PAYASLIOĞLU, A.T., *Merkezi İdarenin Taşra Teşkilatı Üzerinde Bir İnceleme* TODAİE Yayını, Ankara 1966.

7. Yerel Yönetimler

- 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, RG: 4.3.2005
- 5393 sayılı Belediye Kanunu, RG: 13.7.2005
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu, RG: 23.7.2004
- 442 sayılı Köy Kanunu, 7 Nisan 1340 (1924)

- 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu, RG. 11.6.2005

ANTONY, Jay, *Yönetim ve Makyavelli*, Anahtar Kitapları, 1994, s. 66-74

CANATAN, Bilal, *Yerellik İlkesi*, Galeri Kültür Yayını, Ankara 2001 [Subsidiarite kavramı için okuma].

GÜLER, Birgül Ayman, "22 Şubat 2005 gün ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu Üzerine", *Mülkiye Dergisi* 246 (2005)

GÜLER, Birgül Ayman, "Yerel Yönetimleri Güçlendirmek mi Ademi Merkezizetçilik mi?", *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 9/2 (Nisan 2002), s. 14-29 [İlkelerin tartışması]

GÜLER, Birgül Ayman, *Yerel Yönetimler: Liberal Açıklamalara Eleştirel Yaklaşım*, İmge 3. Basım, Ankara Nisan 2006.

KELEŞ, Ruşen, *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, Cem Yayınları, İstanbul Mayıs 2006.

SAYIN, Deniz, "Birlikler Modeli", *Su Hizmetleri Yönetimi*, TODAİE Yayını No: 298/9, s. 171-228.

8. Kalkınma Ajansları

- 28.8.2002 gün ve 2002/4720 sayılı İstatistiki Bölge Birimi Sınıflandırmasına (NUTS/İBB) Geçiş Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı
- 5449 Sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, RG: 8.2.2006, 26074
- Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair Karar 2006/10550 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı; ve 2008/14306 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, RG: 22.11.2008, 27062

ÇİNER, Can Umut, "Türkiye'de Kalkınma Ajanslarının Kuruluş Süreci", *Çalışma Ortamı*, 115 Tem-Ağu 2009, s. 16-19.

GÜLER, Birgül Ayman, "Kalkınma Davasının Terk Edilmesi: AB, Bölge ve Eşraf Severlik", *MSY* 11, (Eylül 2009), s. 44-67.

KARASU, Koray, "Yerelleşme Söylemi ve Bölge Kalkınma Ajansları", *MSY* 11, (Eylül 2009), 1-43. (internette tam metin vardır.)

MEMLEKET MEVZUAT Dergisi, 46, Nisan 2009.

TURAN, Menaf (der), *Bölge Kalkınma Ajansı Nedir Ne Değildir*, Paragraf Yayını, Ankara Mart 2005.

9. MGK ve Askeri Yönetim

- 2945 sayılı Milli Güvenlik Kurulu ve MGK Sekreterliği Kanunu, RG: 11.11.1983, 18218.
- 1325 sayılı Milli Savunma Bakanlığı Kanunu, RG: 7.8.1970, 13572

EARLE, Edward Mead, *Modern Stratejinin Ustaları*, Doruk Yayınları, İstanbul 2007.

KALYON, Levent, *Kırmızı Kim?: Türkiye'nin Savunma Politikaları Üzerine*, Nobel Yayın, 2010

ÖZGÜLDÜR, Yavuz, "Erkanı Harbiye Umumiye Riyasetinden Genel Kurmay Başkanlığına, *Askeri tarih Araştırmaları Dergisi*, 10, Ağustos 2007 s. 41-45.

10. YÖK ve Akademik Yönetim

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kurulu Kanunu, RG: 6.11.1981, 17506.

DÖLEN, Emre, *Türkiye Üniversite Tarihi*, C. 1 ve 2, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010.

11. HSYK ve Adli Yönetim

- 2461 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu, RG: 14. 5. 1981, 17340.
- 2992 Adalet Bakanlığı Kanunu, RG: 7.4.1984, 18365
- Adalet Bakanlığı, Yıllık Faaliyet Raporları

AKSEL, İsmail, *Türk Adalet Yönetimi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2009.

DPT, *Adalet Hizmetleri Özel İhtisas Komisyonu Raporları*, 1983; 1989; 2000; 2007.

KİLİM, Esra Ergüzeloğlu, *Türkiye’de Adalet Yönetimi*, AÜ SBF Doktora Tezi, Ankara 2009.

ŞENTOP, Mustafa, *Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik*, Klasik Yayını, İstanbul 2005.

12. Meslek Odaları

- 1961 Anayasası, Madde 122
- 1982 Anayasası, Madde 135 ilk hali ; Değişik 1995 yılı maddesi.
- Cumhurbaşkanlığı DDK Araştırma İnceleme Raporu, 28.9.2009 Ankara, internet.

ÇETİNTEMEL, Harun, *Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları*, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III, Danıştay Matbaası, Ankara 1986.

ÖZDEMİR, İbrahim, *Meslek Kuruluşlarının Kamu Kurumu Niteliği*, TOBB Yayını, Ankara 2004.

ÖZER, Atilla, *Türkiye’de Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları (Anayasa Hukuku Açısından)*, TÜGİAD Yayını, Ankara 1994.

TMMOB, *50. Yıl Sempozyumu*, Ankara 2004.

ÜSKÜL, M. Zafer, *Kamu Yönetimi Açısından Türkiye’de Ticaret ve Sanayi Odaları*, EİTİA Yayını Eskişehir 1975

YAYMAN, Mestan, *İktisadi Meslek Kuruluşları ve Ülke Yönetimine Katılma*, TZOB Yayını, Ankara 2001.

13. Vakıflar ve Dernekler

- 5253 sayılı Dernekler Kanunu RG: 23.11.2004, 25649 [www.dernekler.gov.tr]
- 2762 sayılı Vakıflar Kanunu, RG: 13.06.1935, 3027 [www.vgm.gov.tr]
- 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun, (AB’ye uyum : Madde 3/Dernekler; Madde/4 Vakıflar), RG: 09.08.2002, 24841
- 5072 Sayılı Dernek Ve Vakıfların Kamu Kurum Ve Kuruluşları İle İlişkilerine Dair Kanun , 29.01.2004, 25361

Dernekler

GERAY, C., “Mahalli Kalkınmaya Halkın Katılması ve Derneklerin Rolü”, *İller ve Belediyeler Dergisi*, S. 239 (Eylül 1965), s. 409-413.

GERAY, Cevat, “Sosyal Hizmetler Alanında Halk Katılışlarının Sağlanması ve Gönüllü Dernekler”, *Amme İdaresi Dergisi* C. 2 S. 4 (Aralık 1969), s. 21-33.

KARINCA, E., "Kamu Yararına Çalışan Dernekler", *Mülkiyeliler Birliđi Dergisi*, C. 16 S. 145 (Temmuz 1992) s. 60-64.

YAVUZYİĞİT, H. "Derneklerin Demokratik Toplumsal Yapıya Katkısı, *Mülkiyeliler Birliđi Dergisi*, C. 22 S. 210-212 (Ağustos 1998), s. 62-69.

YÜCEKÖK, Ahmet, *Türkiye'de Dernek Gelişimleri 1946-1968*, SBF Yayını, Ankara 1972.

Vakıflar

EM, Ali, *Türk Hukuk Sisteminde Vakıflar*, Turhan Kitabevi, Ankara Mart 2006

ÖZEROĐLU, H. N., "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları", *Mülkiyeliler Birliđi Dergisi*, C. 13 S. 109, (Temmuz 1989), s. 62-67

ÖZEROĐLU, Necdet, *Türk Yönetiminde Vakıf Örgütlenmesi*, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, TODAİE Ankara 1989

14. Genel değerlendirme
